

کجا هستیم؟ سوال تاریخی است

آخرین سخنران مراسم اهداء سومین دوره جایزه رضا داوری اردکانی، رئیس فرهنگستان علوم بود. داوری اردکانی گفت: این از احسان آنان به من بود اما آنها زحمت این جایزه را برای فلسفه می کشند و البته که لطف و احسان به من هم هست. بنده اگر بخوام راجع به فلسفه و آینده چیزی بگویم مطلبی مشکل است به خصوص که در وضعیت خاصی قرار دارم و نمی دانم چطور این وضع خاص را توضیح دهم. نه فلسفه می نویسم و نه روزنامه، با این حال کسی که فلسفه می خواهد، می گوید آنچه که نوشتیم روزنامه است و کسی که روزنامه می خواهد، می گوید این فلسفه نیست. من آگاهانه این گونه می نویسم، فیلسوف به این نوشته می گوید آکادمیک نیست.

رئیس فرهنگستان علوم افزود: وقتی زمان را تابع مکان و مکان را تابع زمان کنیم، اول در مورد زمان به نظر می رسد که مکان سایه زمان است. فکر من و سوالاتی که دارم این است که کجا هستیم؟ این کجا هستیم سوال تاریخی - جامعه شناسی است و زبان من هم قهرا به زبان جامعه شناسی نزدیک می شود. چهره ماندگار فلسفه با طرح سوالاتی چون ما کجا هستیم را باید چه طور جواب داد؟ نوشته و گفته ما را چه کسی می خواند و می شنود و چه حکمی درباره اش می کند؟ بحث خود را ادامه داد و اضافه کرد: چند روز قبل کسی به من گفت: «دبختی ما این است که دنبال فلسفه می رویم!»؛ ما این همه دنبال کنکور و رشته های فنی-مهندسی و علمی می رویم و مقاله می نویسم، آیا آنها نمی توانند خطر اینکه دوپست نفر یا هزار نفر که فلسفه می خوانند را دفع کند؟ یعنی سَم فلسفه این قدر ملهک است که جلوی پیشرفت تاریخ را می گیرد؟ این همه دانشجوی علوم پایه، فنی-مهندسی و ... دارید، جبران کنید! ما دانشجوی با استعداد و فعال داریم که در استنفورد جایزه فیلدز بگیرد؟ (اشاره به زنده یاد مریم میرزاخانی)، آیا فلسفه ما را همراه کرده است؟ فلسفه ما را از راه به در برده است؟ داوری اردکانی تاکید کرد: چند روز قبل یکی از دوستانم گفت: زمان شما بهتر بود. من هم گفتم: نه بهتر نبود! البته آنچه که ایشان گفت درست بود ولی من نسبت به وضع فلسفه خویش بین هستم. سی سال، چهار سال، پنجاه سال قبل اشخاص خوبی بودند ولی مثل کتر رجبی و دکتر اورک پور را با این رساله ها داشتیم. دکتر احمد رجبی فرزند عزیزترین و نزدیک ترین دوستان من است، این بحث من است که دوستانی دارم که این چنین بزرگی هایی دارند. حالا کسی بگوید این جوایز سه سال یا لاقل دو سال است که به کارهایی درباره هایدگر اهدا و به رساله دیگر با موضوع دیگر هم داده می شود آن رساله در مورد شیلر است که دوست هایدگر بوده است. این استاد فلسفه ادامه داد: مساله هایدگر مطرح

نیست، اما واقعا چه چیزی باعث شده که توجه به او قطع نشود؟ اگر فلسفه با این سیاست موافق و با آن سیاست مخالفت کند که کسی به این فلسفه توجه نمی کند. فلسفه ورای این حرف هاست. ما می توانیم نسبت به همه حرف های ارسطو اعتراض داشته باشیم و لازم نیست که حتما ارسطو را بپذیریم یا ارسطو را بخوانیم تا او را بپذیریم یا نپذیریم. سوال این است که در ارسطو چه بوده است؟ چه چیزی در کتاب فیزیک و مابعدالطبیعه او بود که تا امروز هست؟ آنچه که پایدار و ماندگار می ماند، چیست؟ وی در پایان خاطرنشان کرد: اینکه امروز می گویند باید تابع مد و مشهور بود، که چه شود؟ مگر فردا نباید تابعی از امروز باشد؟ زمان با آینده و اراده با آینده پیوند می خورد و دنیای ما دنیای اراده ای است که با آینده نسبت دارد.